

Quaranta anys després

NOUS REPTES PER A L'ORDRE
ESTRATÈGIC ESTABLERT A L'ÀSIA DES
DE LA GUERRA DEL VIETNAM

© The Economist

En aquella època, els esdeveniments d'abril i maig del 1975 a Indoxina semblava que assenyalaven de la manera més crua el final d'un període d'hegemonia nord-americana indiscutible a l'Àsia i el Pacífic. Cambodja va caure en mans dels brutals khmers rojos, Vietnam del Sud va ser absorbit pel Nord i els comunistes van aconseguir el poder a Laos. Les imatges famoses d'una evacuació en helicòpter des de la teulada de l'ambaixada nord-americana a Saigon (avui Ciutat Ho Chi Minh) van reeixir a capturar l'estat d'ànim apocalíptic d'aquell moment: la humiliació de la superpotència, en una retirada a corre-cuita. Tot i això, 40 anys més tard, ara que Vietnam marca l'aniversari de la unificació, la derrota dels Estats Units al Vietnam sembla només un petit entrebanc en una Pax Americana perllongada. Precisament ara és quan la durabilitat de l'ordre regional encapçalat pels Estats Units es qüestiona seriosament.

Jonathan Schell, un periodista nord-americà que va cobrir la guerra del Vietnam, va escriure que el que havia conduït els Estats Units a implicar-s'hi no era un excés d'optimisme sobre les seves possibilitats de victòria, sinó més aviat les "valoracions excessivament pessimistes de les conseqüències de perdre". Aquestes valoracions no només incloïen l'efecte dòmino d'altres països asiàtics cap a l'amenaça comunista, sinó també una pèrdua catastròfica de prestigi i credibilitat. I, de fet, durant un temps després de la guerra, els Estats Units semblava que estaven en retirada global. Jimmy Carter, escollit president l'any següent, va ser testimoni d'allò que Lee Kuan Yew, primer mi-

nistre de Singapur, va anomenar en les seves memòries "quatre anys de reflexions pietoses sobre el malestar dels Estats Units", durant els quals la revolució de l'Iran i la invasió soviètica de l'Afganistan van desprestigiar encara més els Estats Units.

Poc després va resultar, però, que el predecessor de Carter, Gerald Ford, tenia raó en un discurs que havia pronunciat el 23 d'abril de 1975, durant el qual va dir que els esdeveniments d'Indoxina "tràgics com són, no auguren ni la fi del món, ni la fi del lideratge dels Estats Units al món". El comunisme no va avançar més enllà d'Indoxina cap a altres llocs d'Àsia, i, aleshores, en part com a resposta al conflicte del Vietnam, els Estats Units ja s'havien inclinat cap a la Xina amb la visita de Richard Nixon el 1972. Això va suavitzar l'impacte estratègic de les humiliacions tres anys després.

Una aliança *de facto* amb la Xina contra la Unió Soviètica va fer que la supremacia dels Estats Units a Àsia fos indiscutible. Després de la guerra, la regió va créixer. La intervenció nord-americana al Vietnam ja no semblava un desastre absolut. Lee Kuan Yew la retratava gairebé com un triomf: sense aquesta intervenció, el Sud-est asiàtic probablement hauria cedit davant dels comunistes. Els Estats Units van comprar temps a la regió i, el 1975, els països ja estaven "en millors condicions" per plantar-los cara. Els mercats emergents pròspers en què s'han convertit "es van nodrir durant els anys de la guerra del Vietnam".

La principal beneficiària de la nova alineació global va ser la mateixa Xina, que el 1979 es va embarcar en la seva gran transformació econòmica en el context d'una regió estable garantida per la preeminència indiscutible dels Estats Units. La Xina s'ha benefici-

at tant d'aquest acord que molts nord-americans no acaben d'entendre que ara la Xina potser voldria desafiar-lo i modificar-lo. Cada cop més analistes, però, creuen que és així, que l'objectiu de la Xina és suplantat els Estats Units com a principal potència de la regió Àsia-Pacífic i, més endavant, del món. Hugh White, un escriptor australià d'afers estratègics, manté que la Xina està aconseguint amb uns mitjans totalment diferents i sota el mandat del seu líder actual, Xi Jinping, el que no va poder aconseguir amb el govern de Mao Zedong: riquesa, poder i un paper dominant a la seva pròpia regió.

Fins no fa gaire, la majoria de pensadors estratègics nord-americans tendien a argumentar que la Xina es podia adaptar a l'ordre mundial existent; i que fins i tot si albergava grans ambicions, estava tan endarrerida respecte als Estats Units en termes econòmics i militars, que les deixaria de banda en el futur pròxim. Una escola de pensament més alarmista, però, està guanyant força. Un nou informe del Consell de Relacions Exteriors, un *think-tank* nord-americà, dut a terme per dos analistes que han treballat al Govern, Ashley Tellis i Robert Blackwill, demana una nova "gran estratègia" per fer front a la Xina, incloent-hi l'enfortiment de l'exèrcit dels Estats Units i la intensificació de la cooperació militar amb els seus aliats. L'informe argumenta que "l'esforç nord-americà per 'integrar' la Xina a l'ordre internacional liberal ha generat noves amenaces a la preeminència nord-americana a l'Àsia, i es podria acabar convertint en un desafiament al poder dels Estats Units a tot el món". En la mateixa línia, Michael Pillsbury, un altre ex-funcionari del govern nord-americà, ha publicat un llibre amb un títol que s'explica tot sol: *The Hundred-Ye-*

ar Marathon: China's Secret Strategy to Replace America as the Global Superpower ("La marató dels cent anys: l'estratègia secreta de la Xina per reemplaçar els Estats Units com a superpotència mundial").

La mateixa administració nord-americana sembla que comença a adoptar una línia més dura envers la Xina. Els Estats Units sempre han negat que el seu gir cap a Àsia tingui com a objectiu la contenció de la Xina. Sens dubte, però, tenen la intenció de tranquil·litzar els seus amics i aliats de la regió i assegurar-los que no es limitaran a organitzar una retirada estratègica que doni via lliure a una Xina en ascens. Els Estats Units, de fet, cada vegada expressen més obertament la seva rivalitat. Recentment van intentar, en va, de convèncer els seus aliats que rebutgessin un banc de desenvolupament dirigit per la Xina. Per aconseguir suport per al seu ambiciós acord comercial, l'Associació Trans-Pacífica ha posat èmfasi en com d'essencial és aquest pla si els Estats Units volen impedir que la Xina dicti les normes de la regió.

Tornar a començar

La Xina, per la seva banda, sospita constantment que els Estats Units intenten frenar-la, i afirma que les aliances que uneixen els Estats Units i l'Àsia, especialment el tractat de defensa amb el Japó, són relíquies de la guerra freda que cal desmuntar. Cap dels aliats no ho vol; i cap no vol veure's obligat a triar entre els seus llaços de seguretat amb els Estats Units i els seus vincles amb la Xina. Si els pessimistes tenen raó, però, és possible que algun dia es vegin obligats a triar. Segons White, l'experiència dels Estats Units en la guerra del Vietnam és una "faula sobre els perills de l'art de governar". Els Estats Units, després d'haver lluitat al Vietnam per evitar que la Xina construís una esfera d'influència que els exclouia, van ser, com a conseqüència, impulsats cap a la Xina i, des d'aleshores, han facilitat el seu ascens. Un ascens que ha estat tan reeixit que ara la Xina amenaça de construir una esfera d'influència que exclou els Estats Units.

Traducció de Paula Arnas Antolín

DESCOBREIX SANT CUGAT

- A 25 MIN DE BCN -

ESPORT

Passejar en bicicleta, fer senderisme per Collserola, fer running en algun dels 13 parcs urbans, jugar a golf o muntar a cavall.

GASTRONOMIA

Nombrosa oferta en restauració tant de cuina local i de proximitat com de cuina mediterrània i internacional. Avantguarda i qualitat també del comerç local.

ESPECTACLES

El Teatre-Auditori programa a primeres figures de la música, el teatre, la dansa, el circ, etc i puja el teló per a oferir espectacles de qualitat.

també itineraris guiats

VISITES DE NIT

AMB NOTES MUSICALS

22 de maig, 12 de juny,
25 de setembre, 23 d'octubre
i 13 de novembre

EL CAMPANAR

ESGLÉSIA I CLAUSTRE

23 i 30 de maig, 20 i 28 de juny,
18 i 25 de juliol, 29 d'agost, i 19
i 26 de setembre

MODERNISME, NOUCENTISME...

ENTRE ARBRES HISTÒRICS

16 de maig i 3 d'octubre

Fotos: Mané Espinosa / Ajuntament de Sant Cugat

www.santcugat.cat

Ajuntament de SantCugat

